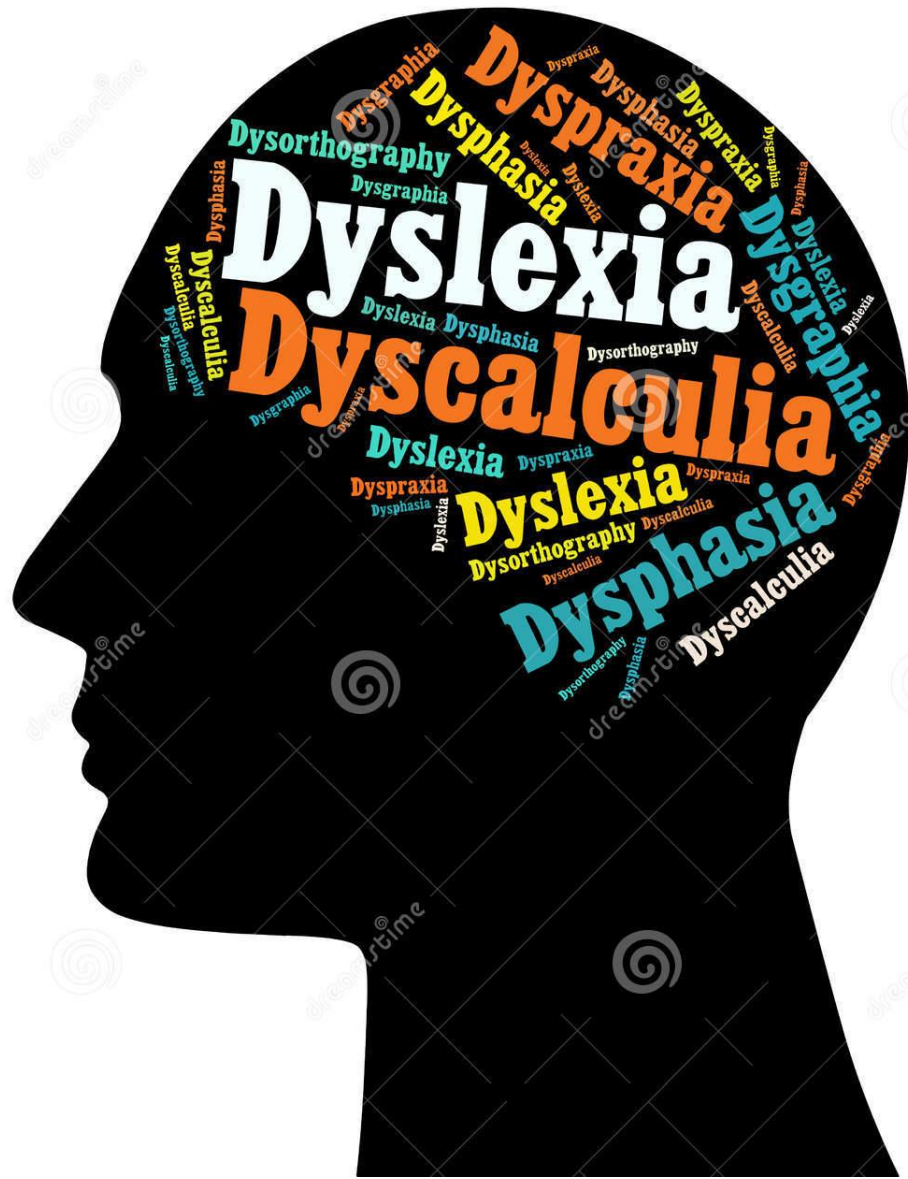

**JAK WSPIERAĆ UCZNIÓW Z
DYSLEKSJĄ.
DOSTOSOWYWANIE WYMAGAŃ
EDUKACYJNYCH DO
INDYWIDUALNYCH POTRZEB
ROZWOJOWYCH I MOŻLIWOŚCI
PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW**

Sylwia Wawrzyńska,
Sabina Furmańska

Download from
Dreamstime.com

This watermarked comp image is for previewing purposes only.

27881317

Lejoch | Dreamstime.com

TERMINOLOGIA

Dysleksja rozwojowa – zespół specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu

Te zaburzenia w uczeniu mogą występować w formie trudności o węższym zakresie:

- ⊙ **Dysleksja** – specyficzne trudności w czytaniu, którym często towarzyszą trudności w pisaniu,
- ⊙ **Dysortografia** – specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni
- ⊙ **Dysgrafia** – trudności w opanowaniu właściwego poziomego graficznego pisma (tzw. brzydkie pismo)

Dysleksja jest diagnozowana dopiero na drugim etapie edukacji (kl. IV VI).

Jednak już u dzieci w wieku poniemowlęcym i przedszkolnym można dostrzec sygnały zagrożenia tym problemem. Mówimy wówczas o ryzyku dysleksji, czyli zwiększonym prawdopodobieństwie, że zaburzenie to zostanie zdiagnozowane u dziecka w przyszłości.

Szacuje się, że w każdej klasie uczy się 2-4 dzieci ze specyficznymi trudnościami.

Paradoksy występujące u osób z dysleksją:

- spora liczba błędów, ale dobra znajomość ortografii (język polski),
 - kłopoty z chronologią zdarzeń, ale dobra znajomość faktów (historia),
 - trudności w zapisie wyrazów, ale łatwa wymowa (języki obce),
 - mylenie znaków matematycznych, ale dobra znajomość teorii (matematyka),
- trudności w czytaniu map, ale rozległa wiedza ogólna (geografia),
 - kłopoty w czytaniu nut, ale wysokie poczucie rytmu (muzyka)

ROZPOZNAWANIE

Podstawą rozpoznania specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu jest występowanie wybiórczych niepowodzeń w nauce czytania i (lub) w opanowaniu poprawnej pisowni i (lub) odpowiedniego poziomu graficznego pisma

- prawidłowy rozwój umysłowy
- trudności nie są wynikiem zaniedbania środowiskowego, niedosłuchu, wady wzroku czy zaburzeń neurologicznych.

OBJAWY DYSLEKSJI U UCZNIÓW KLAS SZKOŁY PODSTAWOWEJ

SYMPTOMY DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ W NABYWANIU UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA I PISANIA

- Nasilone trudności w nauce czytania – wolne tempo, głośkowanie, sylabizowanie, niedokładne rozumienie lub szybkie czytanie z wieloma błędami, słabe rozumienie
- Pisanie – nieprawidłowa pisownia, błędy ortograficzne mimo znajomości zasad poprawnej pisowni,

niepoprawna pisownia związana z opóźnieniem rozwoju funkcji wzrokowo-przestrzennych:

- błędy w przepisywaniu ze wzoru
- mylenie liter podobnych pod względem kształtu (l-t-ł, m-n, u-y, o-a-e, ą-ę, e-ę) lub podobnych pod wzgl. kształtu lecz inaczej położonych (p-b-d-g)

opóźnienie rozwoju funkcji słuchowo-językowych

(sposobezegania słuchowego dźwięków mowy, uwagi, pamięci fonologicznej) przejawia się jako:

- nasilone trudności w pisaniu ze słuchu,
- mylenie liter odpowiadających głoskom podobnym fonetycznie (z-s, w-f, d-t, g-k)
- błędnie zapisywanie zmiękczeń, głosek i-j, głosek nosowych ą-om, ę-en
- częste opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab

Trudności z opanowaniem poziomu graficznego związane z *opóźnieniem rozwoju ruchowego i koordynacji wzrokowo-ruchowej* przejawiają się jako:

- nieprawidłowe trzymanie długopisu
- nadmierne ściskanie długopisu, nieprawidłowy nacisk na papier
- niekształtne litery, nieprawidłowe łączenie liter, mało czytelne pismo

SYMPTOMY DYSLEKSJI W ASPEKTCIE RYSOWANIA I WYKONYWANIA INNYCH PRAC PLASTYCZNYCH:

- ⊙ szybka, duża męczliwość ręki;
- ⊙ niska precyzja ruchów dłoni, palców;
- ⊙ słaba koordynacja oka i ręki;
- ⊙ rysunki uproszczone, schematyczne, pomijające detale;
- ⊙ zakłócenia proporcji elementów umieszczonych w pracy plastycznej;
- ⊙ niewłaściwe rozplanowanie, zaburzona kompozycja prac plastycznych;
- ⊙ błędny kierunek podczas rysowania i odtwarzania figur, wzorów.

SYMPTOMY DYSLEKSJI ZWIĄZANE Z MOTORYKĄ:

- ⊙ opóźniony lub nietypowy rozwój ruchowy;
- ⊙ niska sprawność i koordynacja ruchowa w zakresie motoryki dużej i małej;
- ⊙ ogólna niezgrabność ruchowa;
- ⊙ trudności z wykonaniem złożonych, sekwencyjnych czynności ruchowych - np. układów gimnastycznych, kroków tanecznych (dyspraksja).

SYMPTOMY DYSLEKSJI W ODNIESIENIU DO PAMIĘCI:

- ⦿ trudności w zapamiętywaniu wierszyków, piosenek, nazw, nazwisk, dat, terminologii, numerów telefonów, adresów, liczb, tabliczki mnożenia;
- ⦿ problemy z zapamiętywaniem dłuższych, złożonych poleceń; •trudności z przypominaniem sobie znanych słów;
- ⦿ utrudnione zapamiętywanie nowych słów;
- ⦿ gubienie wątku podczas pisania wypracowań.

SYMPTOMY DYSLEKSJI W ASPEKTCIE MOWY I KOMUNIKACJI WERBALNEJ :

- ◉ opóźnienie rozwoju mowy;
- ◉ mylenie podobnie brzmiących głosek, sylab, słów;
- ◉ przekręcanie, zmiana brzmienia trudnych, długich wyrazów;
- ◉ problemy z poprawną wymową nowo poznanych słów;
- ◉ błędy gramatyczne (agramatyzmy);
- ◉ ograniczony zasób słownictwa czynnego;
- ◉ trudności z budowaniem dłuższych, złożonych wypowiedzi;

Osoba cierpiąca na dysleksję może mieć także problemy:

- z układaniem puzzli,
- budowaniem z klocków,
- orientacją w terenie,
- odczytywaniem mapy, numerów i symboli autobusów, numerów dróg,
- interpretowaniem tabel, diagramów, wykresów,
- rozpoznawaniem symboli graficznych (znaki drogowe, piktogramy),
- prowadzeniem samochodu,
- zapisem i odczytem nut oraz symboli miar i wag,
- wybieraniem numeru telefonu,
- wykonywaniem obliczeń na kalkulatorze.

Dzieci z trudnościami w nauce czytania i pisania powinny uczestniczyć w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, zwanych również terapią pedagogiczną. Ich istota sprowadza się do korekcji, czyli usprawniania zaburzonych funkcji poznawczych i ruchowych dziecka oraz ich współdziałania, a także do kompensacji – usprawniania funkcji dobrze rozwijających się celem wspomagania tych słabiej funkcjonujących lub częściowego ich zastępowania. NIE SĄ TO WIĘC ZAJĘCIA DYDAKTYCZNO-WYRÓWNAWCZE.

OCZAMI DZIECKA DYSLEKTYCZNEGO

Film „Ja i moja dysleksja”

<https://www.youtube.com/watch?v=GFJWpwJ03D8>

Jak czuje się dziecko z dysleksją w szkole na podstawie książki „Ryba na drzewie”

<https://kreatywnapedagogika.wordpress.com/2017/10/01/dziecko-z-dysleksja-w-szkole-co-widzi-co-czuje-jak-odbiera-swiat/>

DEKALOG DLA RODZICÓW DZIECI DYSLEKTYCZNYCH

Prof. Marty Bogdanowicz

NIE - "nie czyń bliźniemu, co Tobie niemiłe".

1. Nie traktuj dziecka jak chorego, kalekiego, niezdolnego, złego lub leniwego.

2. Nie karz, nie wyśmiewaj dziecka w nadziei, że zmobilizujesz je to do pracy.

3. Nie łudź się, że dziecko "samo z tego wyrośnie", "weźmie się w garść", "przysiądzie fałdów" lub że ktoś je z tego "wyleczy".

4. Nie spodziewaj się, że kłopoty dziecka pozbawionego specjalistycznej pomocy ograniczą się do czytania i pisania i skończą się w młodszych klasach szkoły podstawowej.

5. Nie ograniczaj dziecku zajęć pozalekcyjnych, aby miało więcej czasu na naukę, ale i nie zwalniaj go z systematycznych ćwiczeń.

TAK - "strzeżonego Pan Bóg strzeże".

6. Staraj się zrozumieć swoje dziecko, jego potrzeby, możliwości i ograniczenia, aby zapobiec trudnościom szkolnym.

7. Spróbuj jak najwcześniej zaobserwować trudności dziecka: na czym polegają i co jest ich przyczyną. Skonsultuj się ze specjalistą (psychologiem, pedagogiem, logopedą).

8. Aby jak najwcześniej pomóc dziecku: zaobserwuj w codziennej pracy z dzieckiem, co najskuteczniej mu pomaga, korzystaj z odpowiedniej literatury i fachowej pomocy nauczyciela - terapeuty (w formie terapii indywidualnej i grupowej), bądź w stałym kontakcie z nauczycielem i pedagogiem szkolnym.

9. Bądź życzliwym, pogodnym, cierpliwym przewodnikiem i towarzyszem swojego dziecka w jego kłopotach szkolnych

10. Chwal i nagradzaj dziecko nie tyle za efekty jego pracy, ile za włożony w nią wysiłek.

Spraw, aby praca z dzieckiem była przyjemna dla was obojga.

BIBLIOGRAFIA

- ◉ Marta Bogdanowicz, Anna Adryjanek "Uczeń z dysleksją w szkole", Operon, Gdynia 2004
- ◉ Gavin Reid, Shannon Green "100 i więcej pomysłów, jak pomóc dziecku z dysleksją", Harmonia Universalis, Gdańsk 2015
- ◉ Marta Bogdanowicz "Dysleksja w kontekście nauczania języków obcych", Harmonia 2004
- ◉ Renata Naprawa, Alicja Tanajewska, Cecylia Mach, Krystyna Szczepańska "Dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów" I etap edukacyjny, Harmonia, Gdańsk 2017
- ◉ Renata Naprawa, Alicja Tanajewska, Cecylia Mach, Krystyna Szczepańska "Dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów" II etap edukacyjny, Harmonia, Gdańsk 2017
- ◉ Lynda Mullaly Hunt "Ryba na drzewie"
- ◉ **Przydatne linki z dokumentami w pdf:**
 - https://www.ortograffiti.pl/pl/content/download/1635/8680/file/JESTEM_RODZICEM_DZIECKA_Z_DYSLEKSJ%c4%84._nowypdf.pdf
 - <https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=6138>
 - <http://gim.sierpc.pl/pliki/dostosowanie.pdf>
 - [2. kwestionariusz_SRD.pdf \(ptd.edu.pl\)](#)
 - [3. warunki do efektywnej wspolpracy.pdf \(ptd.edu.pl\)](#)